

Tēze. Izbeidzot darba tiesiskās attiecības pēc līguma, kas noslēgts uz nenoteiktu laiku, un vienlaicīgi noslēdzot darba līgumu uz noteiktu laiku, darbinieks izsaka savu gribu, radot tiesiskās sekas.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta

2006. gada 25. janvāra

SPRIEDUMS

lietā Nr. SKC – 31

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	R.Namatēvs,
senatore	R.Saulīte,
senatore	R.Zaķe,

piedaloties Jūrmalas pilsētas domes pārstāvim E.G. un zvērinātam advokātam D.Zacmanim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, 2006.gada 25.janvārī prasītāja A.M. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 26.septembra spriedumu A.M. prasībā pret Jūrmalas pilsētas domi par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, atlīdzības piedziņu un uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma atzīšanu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

Noklausījies senatora R.Namatēva ziņojumu, advokāta D.Zacmaņa paskaidrojumu, ka spriedums prasības noraidītā daļā atceļams, atbildētāja pārstāvja E.G. paskaidrojumu, ka spriedums atstājams negrozīts, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

k o n s t a t ē j a

Jūrmalas pilsētas dome kā darba devējs 2002.gada 12.novembrī noslēdza ar A.M. kā darbinieku darba līgumu uz nenoteiktu laiku, ar kuru A.M. uzņēmās veikt tūrisma un ārējo sakaru nodaļas vadītāja darbu.

Darba līguma puses 2004.gada 30.jūlijā vienojās par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar 2004.gada 2.augustu, izmaksājot A.M. atlaišanas pabalstu 3 mēnešu vidējās izpeļņas apmērā.

Tanī pat dienā, t.i. 2004.gada 30.jūlijā, prasītājs A.M. noslēdza ar Jūrmalas pilsētas domi darba līgumu, ar kuru viņš tika pieņemts darbā par domes priekšsēdētāja

padomnieku tūrisma un ārējo sakaru jautājumos. Ar līgumu tika noteikts, ka darbs tiek

1. lappuse no 5

uzsākts ar 2004.gada 1.septembri un līgums tiek noslēgts uz noteiktu laiku līdz 2005.gada 31 .augustam.

2004.gada 22.septembrī Jūrmalas dome uzteica darba līgumu, norādot, ka tas tiek izbeigts pēc 10 dienām no paziņojuma saņemšanas dienas.

2004.gada 22.oktobrī A.M. cēlis prasību par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, par atjaunošanu darbā un atlīdzības piedziņu par darba piespiedu kavējumu, kā arī atzīt 2004.gada 30.jūlijā noslēgto darba līgumu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

Prasītājs norādījis, ka darba devēja uzteikums neatbilst Darba likuma 102.pantam, jo administrācija nepaziņoja par apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā. Tikai 2004.gada 1.oktobrī, parakstot rīkojumu par atlaišanu no darba, uzzinājis, ka rīkojies pretēji labiem tikumiem un šāda rīcība nav savienojama ar darba tiesisko attiecību turpināšanu, kas neatbilst konkrētiem faktiem.

Pie tam darba līgums uz noteiktu laiku noslēgts pretēji Darba likuma 44.pantam un tas iegūst beztermiņa līguma spēku.

Pēc prasības celšanas A.M. papildinājis prasību un lūdzis par 8 komandējuma dienām piedzīt Ls 264,25 , norādot, ka atradies komandējumā, taču administrācija nav atlīdzinājusi dienas naudu.

Jūrmalas pilsētas tiesa kā pirmās instances tiesa 2005.gada 9.martā prasību apmierināja - atzina darba devēja uzteikumu par spēkā neesošu un atjaunoja A.M. darbā. Bez tam tiesa piedzina no Jūrmalas pilsētas domes par labu A.M. atlīdzību par darba piespiedu kavējumu Ls 960 un komandējuma dienas naudu Ls 264,25 , kā arī atzina noslēgto darba līgumu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

Apelācijas sūdzību par spriedumu iesniedza Jūrmalas pilsētas dome, apstrīdot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par dienas naudas piedziņu sakarā ar komandējumu un par darba līguma atzīšanu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija prasību daļā par komandējuma dienas naudas piedziņu Ls 264,25 apmērā apmierināja, bet prasību daļā par darba līguma atzīšanu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku noraidīja.

Civillietu tiesas kolēģija atzina, ka prasītājs atradies komandējumā un līdz ar to viņam jāizmaksā dienas nauda, kā arī pārējie ar komandējumu saistītie izdevumi.

Prasība par darba līguma atzīšanu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku noraidāma.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 25.panta trešo un ceturto daļu vietējās pašvaldības domes organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina darbinieki, ar

kuriem domes nomaiņas gadījumā darba attiecības netiek pārtrauktas. Priekšsēdētāja padomnieka darbs neietilpst ne domes organizatoriskajā, ne tehniskajā apkalpošanā. Padomnieka darba nepieciešamība atkarīga no pašvaldības vadītāja individuālajām prasībām.

Pašvaldības vadītāja padomnieka darba īpatnības lielā mērā salīdzināmas ar ministra padomnieka pienākumiem, ar kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 6.augusta noteikumiem nr. 353 „Noteikumi par darbiem jomās, kurās darba līgums parasti netiek slēgts uz nenoteiktu laiku” 2.6.6.punktu darba līgums tiek slēgts uz noteiktu laiku.

Kasācijas sūdzību par spriedumu iesniedzis A.M., lūdzot spriedumu prasības noraidītajā daļā atcelt.

Kasācijas sūdzības iesniedzējs norādījis, ka darba pienākumu apraksts neatbilst Darba likuma 44.panta pirmās daļas 2.punktā ietvertajam īslaicīga darba raksturam. Uzskatot, ka darba nepieciešamība atkarīga no pašvaldības vadītāja individuālajām prasībām, tiesa nav vērtējusi, ka beidzoties darba līguma termiņam bija cits pašvaldības vadītājs.

Tiesa nepamatoti piemērojusi likuma „Par pašvaldībām” 25.panta trešo daļu, jo domes nomaiņas gadījumā darbinieku darba attiecības netiek pārtrauktas. Sprieduma motivācija ir pretrunā Darba likuma 6.panta pirmajai daļai un tiesa nav ņēmusi vērā 44.panta piekto daļu.

Bez tam tiesa nepamatoti piemērojusi Darba likuma 44.panta pirmās daļas 2.punktu un nepamatoti paplašināti tulkojusi Ministru kabineta 2002.gada 6.augusta noteikumus nr. 353 „Noteikumi par darbiem jomās, kurās darba līgums parasti netiek slēgts uz nenoteiktu laiku.”

Paskaidrojumus sakarā ar kasācijas sūdzību iesniegusi Jūrmalas pilsētas dome, lūdzot spriedumu atstāt negrozītu.

Paskaidrojumu iesniedzējs norādījis, ka kasācijas sūdzībā nav norādītas konkrētas procesuālo tiesību normas, kuras tiesa būtu pārkāpusi. Nepamatoti kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav izvērtējusi darba līguma nosacījumus. Izvērtējot padomnieka darba raksturu un būtiskas atšķirības ar citiem amatiem pašvaldības organizatoriskās un tehniskās apkalpošanas nodrošināšanā, tiesa pamatoti piemērojusi likuma „Par pašvaldībām” tiesību normas.

Pārbaudot lietā esošā sprieduma likumību pārsūdzētajā daļā attiecībā uz personu, kas spriedumu pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to

nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Senāts uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Darba devēja un darbinieka savstarpējās darba tiesiskās attiecības nodibina ar darba līgumu, kas ir tiesisks darījums, ar kuru tiek izpausta darījuma dalībnieku griba. Pie tam Darba likuma 43 .pants reglamentē darba līgumu uz nenoteiktu laiku, bet 44 .pants - uz noteiktu laiku.

Lai noskaidrotu strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos, apstākļi, kas veido prasības pamatu, t.i. juridiski fakti, jāsaista ar tiesību normas hipotēzi.

Apelācijas instances tiesa pamatoti saistījusi 2004.gada 30.jūlijā noslēgto darba līgumu ar Darba likuma 44.panta pirmās daļas 2.punktu, noraidot prasību par tā atzīšanu par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

Ar prasītāju A.M. bija noslēgts darba līgums uz nenoteiktu laiku, kuru viņš uz 2004.gada 30.jūlija vienošanās pamata izbeidza un darba devējs apņēmās viņam izmaksāt atlaišanas pabalstu trīs mēnešu vidējās izpeļņas apmērā (lietas 9., 14.1pp.). Tanī pat dienā, t.i. 2004.gada 30.jūlijā, A.M. noslēdza darba līgumu uz noteiktu laiku par domes priekšsēdētāja padomnieku tūrisma un ārējos sakaru jautājumos.

Ar šo darījumu prasītājs A.M. izteica savu gribu, radot tiesiskas sekas.

Ministru kabinets saskaņā ar Darba likuma 44.panta otro daļu 2002.gada 6.augustā izdeva noteikumus nr.353 „Noteikumi par darbiem jomās, kurās darba līgums parasti netiek slēgts uz nenoteiktu laiku" (turpmāk tekstā Noteikumi), ar kura 2.6.6.punktu tika iekļauts ministra padomnieka darbs

Tiesa, noraidot prasību, piemērojusi Noteikumu 2.6.6.punktu, norādot, ka pašvaldības padomnieka darba īpatnības lielā mērā salīdzināmas ar ministra padomnieka pienākumiem, ka padomnieka darba nepieciešamība ir atkarīga no pašvaldības vadītāja individuālajām prasībām, ko apstrīd kasācijas sūdzības iesniedzējs.

Senāts uzskata, ka norādītais arguments nedod pamatu atcelt spriedumu lietā, jo domes priekšsēdētāju ievēlē no attiecīgās domes (padomes) deputātiem un tiesa pamatoti atzinusi, ka tā padomnieka darbs cieši saistīts ar vēlētajās amatpersonas individuālajām prasībām, jo 2004.gada 30.jūlija darba līgumu A.M. noslēdzis ar domes priekšsēdētāju J.H.

Tas apstākļi, ka Ministru kabinets 2005.gada 1.februārī Noteikumu 2.6.6.punktu izslēdzis, nedod pamatu atcelt spriedumu lietā, jo uz līguma noslēgšanas dienu padomnieka

darbs bija iekļauts Ministru kabineta Noteikumos. Pie tam tiesa Noteikumus pamatoti piemērojusi pēc analogijas, kas atbilst A.M. 2004.gada 30.jūlijā izteiktai gribai.

Tiesa atsaukusies uz likuma „Par pašvaldībām” 25.panta trešo daļu, kas nosaka, ka domes (padomes) organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina vietējās pašvaldības darbinieki, kā arī uz šā panta ceturto daļu par to, ka domes (padomes) nomaiņas gadījumā vietējās pašvaldības darbinieku darba attiecības netiek pārtrauktas, norādot, ka domes priekšsēdētāja padomnieka darbs neietilpst domes organizatoriskajā un tehniskajā apkalpošanā, jo padomnieka darbs atkarīgs no vēlētās personas individuālajām prasībām.

Kasatora norāde par nepareizu materiālās tiesību normas piemērošanu, nedod pamatu uzskatīt spriedumu par nepamatotu, jo, kā tas norādīts iepriekš, tā neatbilst A.M. 2004.gada 30.jūlijā izteiktai gribai, izbeidzot darba līgumu uz nenoteiktu laiku un noslēdzot to kā padomniekam uz noteiktu laiku, ko atļauj lietas apstākļi, kurus tiesa novērtējusi, kas izslēdz prasības apmierināšanu neatkarīgi no pārējiem kasācijas sūdzības argumentiem.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 26.septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet A.M. kasācijas sūdzību noraidīt..

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

R.Namatēvs

Senatore

R.Zaķe

Senatore

R. Saulīte